

A vadkárbecslés gyakorlati problémái

Dr. Katona Krisztián

egyetemi docens

Dr. Szemethy László, Bleier Norbert, Hajdu Márk

SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

OEE előadás 2011. június 9

Mi a vadkár?

A mezőgazdaságban okozott vadkár:

- a vad élettevékenysége következtében a szántóföldön, a gyümölcsösben és a szőlőben a mezőgazdasági kultúra **terméskiesését előidéző károsítás**. A gyümölcs-, illetve szőlőtelepítésben bekövetkezett vadkár pénzértékét a pótlás mértékének arányában kell meghatározni.

Az erdőgazdálkodásban okozott vadkár:

- az **erdősítésben** a vad rágása, hántása, túrása, taposása, törése által a csemeték elhalását előidéző, vagy a csúcshajtás lerágásával, letörésével a csemeték fejlődését akadályozó, továbbá az erdei magok elfogyasztása által **a természetes erdőfelújulás elmaradását** okozó károsítás.

Honnan tudjuk a károk mértékét?

A magyarországi jogszabályok értelmében a vadászatra jogosultnak meg kell térítenie a keletkezett erdei- és mezőgazdasági vadkárokat.

- 1996. évi LV. Törvény + (79/2004 és 7/2010 rendeletek)
- és a 2009. évi XXXVII. Tv. „Erdőtörvény” (erdővédelmi bírság)

A Vtv. rendelkezése értelmében csak az un. haszonvadfajok által okozott károkért felel a vadászatra jogosult:

Alapszabályok

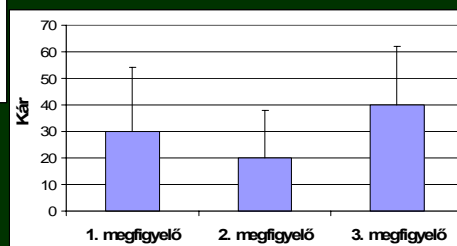
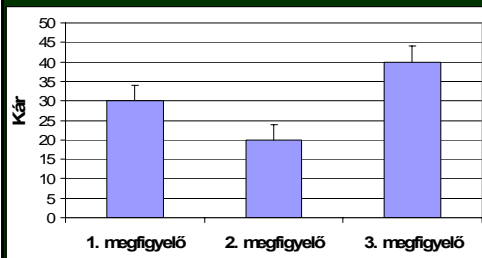
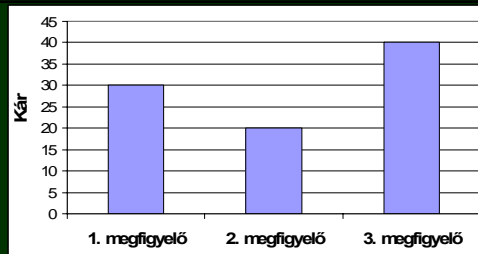

- a „szembecslés” nem becslés, hanem saccolás, vélekedés
 - szubjektív
 - vitatható
 - nem ismételhető
 - nem bizonyítható
- nincs egyszerű, gyors, mindenhol használható módszer
- mindig alkalmazkodni kell a terület adottságaihoz
- szakember kell!

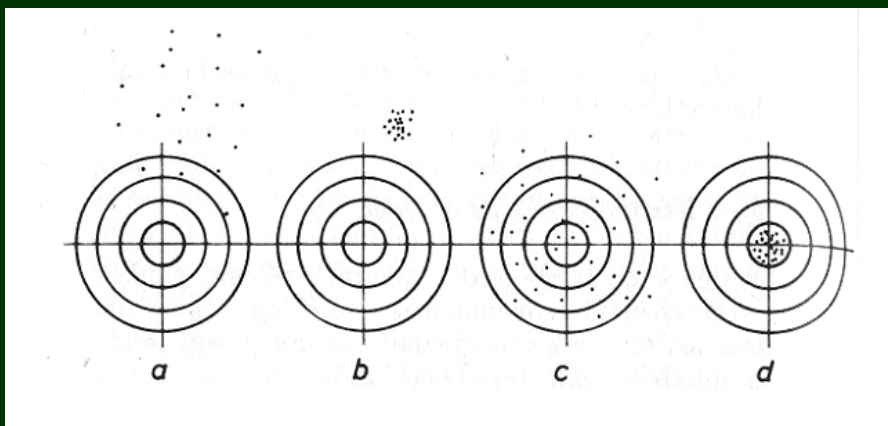

Alapszabályok

- mindent pontosan dokumentálni kell (csak így ellenőrizhető később)
- csak a tényleg meghatározható és mérhető jellemzőket szabad felvenni (pl. a károkozó vadfajt gyakran nem lehet meghatározni!)
- csak ellenőrzött, tudományosan (is) megalapozott jellemzőket vegyünk fel
- inkább többet, mint kevesebbet: nem a gyorsaság, hanem a megalapozottság a fontos
- nincs jellemző egyed v. jellemző terület – mintavételezés kell (átlag±szórás)

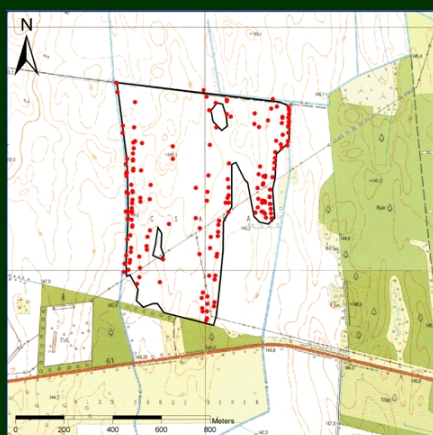
Pontosság-megbízhatóság

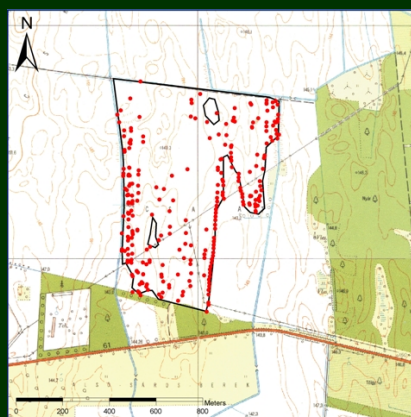
A mezőgazdasági károsítás térbeli eloszlása (Böhönye)

július

augusztus

Léken kívül-belül ugyanaz?

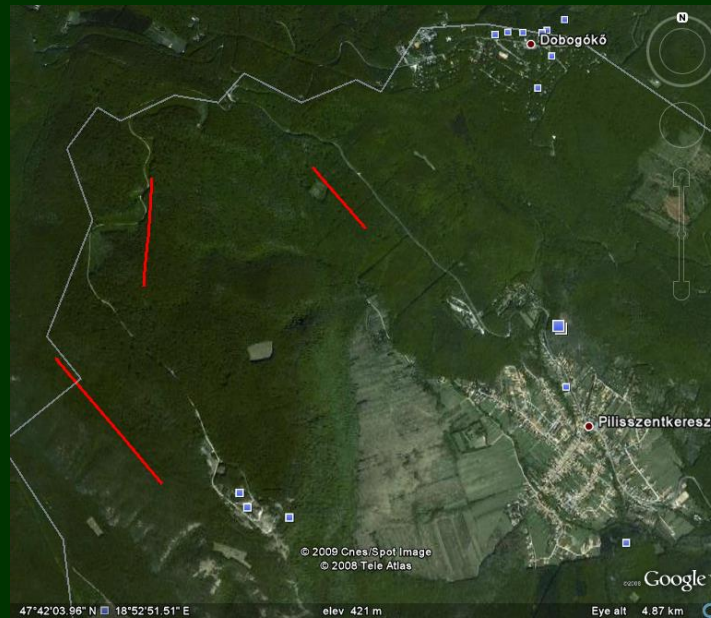

Alapszabályok

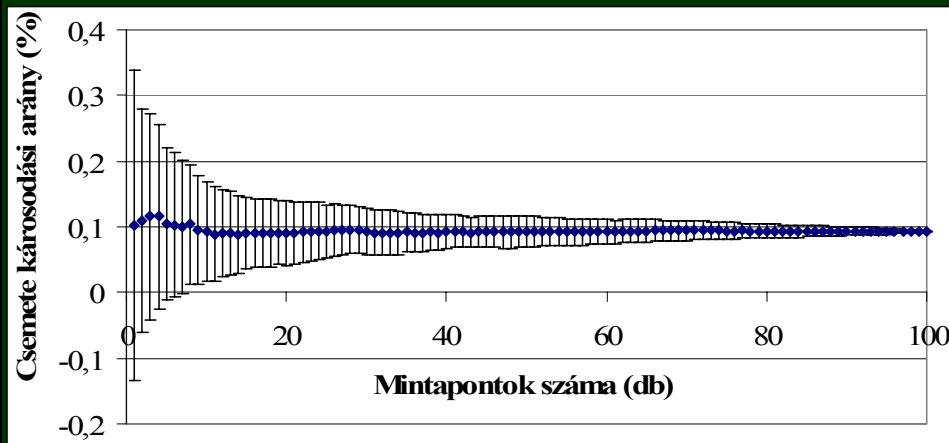
- A mintavételezés véletlenszerűen
 - nem eshet egybe olyan természetes mintázattal, ami befolyásolja a vad mozgását és a növényzet állapotát (nyíladék, út, árok, vadváltó, szintvonal, erdő széle stb.)
 - DE: emellett a szabályos mintavétel jobban megvalósítható
 - DE: legjobb a rétegzett mintavétel
- Területarányos, reprezentatív mintavétel
 - ha túl sok a „0” – nagyobb mintaterület kell (DE: ne túl nagy)
 - ha túl nagyok az eltérések a minták között – több mintapont kell!
 - DE: Mekkora a minimális mintaméret?

Mintavételi vonalak

Több mintapont, nagyobb megbízhatóság

Annyi mintapont, amilyen megbízható adat kell!

(minden elemszámnál 50 ismétlés átlaga, szórása)

Az új erdő tv-ből adódó feladatok

- „Az erdőszítés sikeresen felújított területén a vadászható vadfajok egyedei az előírt fő és mellékfajok vezérhajtásait 30%-ot meghaladó mértékben károsították”
- 30% felett erdővédelmi bírság – nagyon pontos becslés kell!
- Az állapotfelméréseknél nemcsak a célállományra kell tekintettel lenni
 - Kőrös rágása bükkösben rossz?
 - Szeder rágásvonó szerepe, egyfajú felújítások
- Szálaló üzemmódra való áttérés – az erdőrészlet egységessége megszűnik – foltosabb, mozaikosabb terület – vadkárbecslés mozaikosabb területen nehezebb, sok mintapontot és nagyobb felkészültséget igényel
- „Az erdő természetes felújulását biztosító, az előírt állománytípust alkotó fafajok termésének a vadászható vadfajok egyedei által történő feléléseivel az erdő felújulása veszélybe került”
- Mít és hogyan kell mérni???
 - (mennyiből? ill. vad - vs. egér-, féreg-, aszálykár stb.)

Felmérendő jellemzők

- a csemeteszám fafajonként egy hektárra vetítve
- a kár oka (a vadkár elkülönítése, a károkozó faj meghatározása)
- a károsítás típusa
- a károsítás (a természetes felújulás akadályozása) mértéke
 - csemete hiány v. pusztulás
(mennyiségi kár, DE: kiápolás stb.?)
 - lassúbb növekedés
(minőségi kár, DE: minőségjavulás?)
 - faanyag romlás?
(vizsgálat? piaci igények?)

**Károsítási arány kevés,
kell a csemetesűrűség is!**

Rágott hajtások

Az adatlap kitöltése

PÉLDA 1
 Felvételezők: Név1, Név2
 Dátum: 2010.04.19
 Helyszín: Csobánka 13D

Vonal/Mintapont	Fásszárú faj	ebből 1,5 m feletti	Ép	Vadkárosított (csúcskárosított)	Egyéb kár száma és fajtája	Megjegyzés
I./1.	KTT	2	18	12	30	szederfoltban
	CS		6	1	7	
	GA	3	7	5	12	
	SZ		35	19	54	
I./2.	KTT	2	4	2	6	
	CS	1	9	5	14	
	FA	3	28	8	36	
.						
.						
.						
.						
II./1.	KTT			2	8	
	SZ			12	35	
	HS	2		1	3	

Aláírás:

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

